

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ТПО ЕЛЕКТРОПРОМИШЛЕНОСТ И ТЕКСТИЛ „ЗАХАРИ СТОЯНОВ“

6450, гр. Харманли, ул. „Любен Каравелов“ № 1, Е-пoст: info-2603009@edu.mon.bg
тел.: Директор - 0879171464; Техн. секретар – 0879374209; Гл. счетоводител - 0895393666

<http://pget-hatmani.com>

ПРОГРАМА

за кариерно ориентиране в училище

учебна 2024/2025

I. Въведение

Кариерното ориентиране в училищното образование се реализира в съответствие със Закона за предучилищното и училищното образование, Наредба № 13 от 21 септември 2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, Наредбата за приобщаващото образование и включва взаимно допълващи се дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда.

Кариерното ориентиране на учениците от ПЕТ „Захари Стоянов“ е част от цялостната му стратегия за развитие и има за цел да се подпомогнат учениците в техния индивидуален образователен и професионален избор и да се насърчи подготовката им за професионална реализация в съответствие с техните интереси и способности, възможностите на образователната система и потребностите на пазара на труда.

II. Цели на Програмата:

1. Подготовка на подрастващите за трудова и професионална кариера и изграждане на нагласи и умения за откриване и развиване на способности, придобиване на нови знания и целенасочена подготовка за постигане на житейски цели.
2. Осигуряване на специализирана и съвременна информация на учениците и родителите им относно възможностите за обучение за постигане на успешна професионална и житейска реализация.
3. Развитие на умения у учениците за самостоятелно и информирано вземане на решения за избор на училище, профилирано обучение или професионално образование.
4. Обхващане на учениците, превенция на отпадането, постигане на разбирането, че по-доброто образование предопределя повече възможности за по-висок социален статус.

III. Задачи, подчинени на целите:

1. Подпомагане на учениците в процеса на осмисляне какви качества на личността и умения са необходими за дадената професия, какво изисква професията от този, който я упражнява.
2. Провеждане на занятия и дейности, свързани с опознаване на различни професии.
3. Формиране на понятия и представи за кариера, кариерно развитие, управление на кариерата.
4. Формиране на ключови преносими умения за: учене и организация на времето; ефективно междупличностно взаимодействие; проучване на възможности; боравене с информация; критично мислене; познаване и използване на модели за вземане на решение.

IV. Организационни форми за провеждане на кариерното ориентиране:

1. Обучение, индивидуални и групови консултации, групови дискусии, викторини, състезания, кръгли маси консултации и дейности по интереси в условията на петодневна организация на учебния ден.
2. Информирание, мотивиране, консултиране на родителската общност относно възможностите за обучение на децата им (при избора на училище) и придобиване на по-висока степен на образование (напр. Консултации и тренинги в „Училище за родители“/“Академия за родители“).
3. Работа по проекти.
4. Индивидуално и групово информирание и консултиране с кариерен консултант.
5. Работата по програми за кариерно ориентиране.

V. Място на провеждане:

1. Час на класа.
2. Часовете за допълнителна и разширена подготовка.
3. Пропеца на изучаването на отделни учебни предмети.
4. Извънкласни и училищни дейности (клуб кариера; училищни форуми; учебно-тренировъчни фирми; ателиета, работа по проекти и др.).
5. Индивидуално и групово информирание и консултиране на ученици.
6. Информирание, мотивиране, консултиране на родителската общност относно възможностите за обучение на децата им (при избора на училище) и придобиване на по-висока степен на образование (напр. консултации и тренинги в „Училище за родители“/“Академия за родители“).
7. Работа по проекти.
8. Работата по програми за кариерно ориентиране и др.

VI. Време за провеждане: всяка от темите може да изисква различен брой учебни или астрономически часа за нейното реализиране, което се определя от задачите, които трябва да бъдат постигнати, организационната форма за нейното провеждане и възрастта на учениците.

VII. Съдържание на кариерното ориентиране в училището

В Програмата за кариерно ориентиране на учениците са дефинирани четири тематични модула, които включват определени теми за всеки етап:

1. Осъзнаване на възможностите
2. Самоосъзнаване
3. Учене за вземане на решение
4. Учене за осъществяване на преход

В посочените модули са обобщени основните компетентности, които дейностите по кариерно ориентиране в училище целят да изграждат в учениците, като ги подпомагат в овладяването на знания и формирането на умения за вземане на информирани решения относно образование, професионална подготовка и възможности за професионална реализация и кариерно развитие след завършване на училище.

Темите от отделните ядра отчитат спецификата на различните етапи на образование, а също и различния характер на училищната подготовка. Спецификата на темите, методите и организационните форми са съобразени с възрастовите особености на учениците и с учебното съдържание по отделните учебни предмети. Разпределението на темите по учебни срокове отчита различното натоварване на учениците в рамките на учебната година.

С нарастване на възрастта на учениците постепенно намалява относителният дял на темите, свързани с осъзнаване на възможностите за сметка на нарастване на относителния дял на темите, свързани с формиране на умения за вземане на решения и подготовка за преход към пазара на труда.

VIII. Организация на изпълнението на Програмата

1. Сформиране на Екип за изпълнение на Програмата в състав: (определя се на заседание на педагогическия съвет): заместник директор УД, педагогически специалисти.

Отг: Директор УД, кл. р-ли

Срок: м.октомври

2. Изготвяне на календар на дейностите по кариерно ориентиране (приема се от педагогическия съвет на училището, съгласува се с обществения съвет).

Отг: Председател на Екипа за Изпълнение на Програмата

Срок: м.ноември

3. Обучение на класните ръководители за начините на управление на кариерните процеси и методите за управление на процеса за кариерно ориентиране.

Отг: ЗДУД

Срок: м.ноември

IX. Календар на дейностите

№	Дейност	Участници	Срок	Отговорник
	.....			

X. Дейностите по кариерно ориентирание по етапи и степени на образование и видове подготовка

Цели на кариерното ориентирание	Задачи, подцелни на целите	Очаквани резултати	Методически насоки за осъществяване на дейностите
1	2	3	4
<i>Специфика на кариерното ориентирание в първи (8-10 клас) и втори (11-12 клас) гимназиален етап</i>			
<p>1. Подпомагане на учениците при професионалното им самоопределение, професионалният им избор и развитието на кариерни умения въз основа на консултирано вземане на информирано решение от страна на ученика за неговото професионално развитие.</p> <p>2. Затвърждаване на професионалното образование като привлекателна възможност за обучение.</p> <p>3. Подобряване на връзката образование - пазар на труда.</p> <p>4. Подпомагане реализацията на завършващите чрез подкрепа за придобиване на ключови умения.</p> <p>5. Намаляване на преждевременно напусналите училци с</p>	<p>1. Изграждане на умения за кариерно планиране, ценностни избори и съобразяване с актуалната ситуация на пазара на труда; формиране на разбиране за взаимовръзката между професиите и необходимост от преносими, широко приложими умения.</p> <p>2. Обединяване на избора на професия с избора на възможности за образование, обучение и заетост.</p> <p>3. Насърчаване на придобиването на практически опит и умения, които да осигурят пригодност и адекватност към изискванията на работодателите.</p>	<p>1. Придобити умения за кариерно планиране и себerealизация чрез разбиране на значението на информирания избор; осъзнаване на влиянието на различните фактори за професионален и образователен избор; Придобити умения за вземане на решения, планиране и заетост; адекватна самооценка на съответствие интереси – способности – професионално самоопределение.</p> <p>2. Познание за съществуващи и нововъзникващи професии; необходими компетентности за овладяването и успешното им изпълнение.</p> <p>3. Формулирани ясни ценности, лични приоритети и визии за развитие (краткосрочни и дългосрочните цели).</p>	<p>Посещения на работни места; запознаване с ежедневието на работното място, стажове, лятна работа, доброволчество.</p> <p>Конкурси и състезания по зададени конкретни практически казуси; симулационни и ролеви игри.</p> <p>Учебни фирми и други форми на ученическо предприемачество.</p> <p>Проектно-базирано учене.</p> <p>Фестивал на професиите; ден на ученическото само-управление и на отворените врати.</p>

Цели на кариерното ориентиране	Задачи, подчинени на целите	Очаквани резултати	Методически насоки за осъществяване на дейностите
1 ниско образователно и квалификационно равнище. 6. Подготовка на учениците за реализация на пазара на труда и/или за продължаване на образованието във висше училище.	2 4. Информирание и консултиране за възможностите за придобиване на професионална квалификация. 5. Насочване към гъвкави пътеки за рехабилитация на отпадналите.	3 4. Създаден кариерен план за лично професионално бъдеще.	4

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ

- § 1. Програма за кариерно ориентиране на ППЕТ „Захари Стоянов“ е разработена в съответствие с разпоредбата на чл. 19 от Наредбата за приобщаващото образование.
- § 2. Програма за кариерно ориентиране е приета с Решение № 13, взето с Протокол № 18/03.09.2024 г. от заседание на Педагогическия съвет и е утвърден със Заповед № 987/04.09.2024 г. на директора.
- § 3. Програма за кариерно ориентиране влиза в сила от датата на утвърждаването ѝ със заповед на директора.
- § 4. Програма за кариерно ориентиране на училището може да бъде актуализирана при условията и по реда, по който е приета.

СОФИ ИЛИЕВА

Директор на ППЕТ „Захари Стоянов“, гр. Харманли